

Інформація про збудників захворювання в людей. Вакцинація — це захист!

Що таке кір?

Кір — це дуже заразне захворювання, спричинене вірусом кору. Кір — небезпечний, адже може давати серйозні ускладнення. Особливу загрозу він становить для дітей першого й другого років життя. Приблизно в половині випадків на кір хворіють дорослі. Теоретично за допомогою вакцинації можна зробити так, щоб кір зник у всьому світі. Щоб суттєво знизити інтенсивність зараження (елімінація) в якості першого кроку для подолання захворювання, у Німеччині потрібно вакцинувати від кору майже кожного.

Як передається кір?

Від людини до людини

Вірус кору може передаватися через контакт із виділеннями з носової й ротової порожнин. Здебільшого зараження відбувається через маленькі краплі, які поширюються повітрям від хворої людини під час кашляння, чхання чи говоріння та які вдихають інші люди. Також заразитися можна без прямого контакту, наприклад, якщо потрапити в приміщення, де раніше перебувала хвора людина.

Які симптоми захворювання?

Кір починається з нетипових симптомів, як-от лихоманка, кашель чи нежить, кон'юнктивіт, а також поява білих, схожих на вапняні бризки плям на оболонці порожнини рота. За декілька днів з'являється характерне висипання у вигляді коричневато-рожевих плям. Спочатку висипає на обличчі та за вухами, потім плями поширюються на все тіло та, як правило, тримаються 4–7 днів. У процесі їх зникнення може лущитися шкіра.

Найчастіше **ускладнення** кору — це запалення середнього вуха, діарея та пневмонія. Особливо важким ускладненням кору є запалення мозку. Воно трапляється раз на 1000 випадків захворювання й починається приблизно через 4–7 днів після появи висипання. Від 10 до 20 % постраждалих помирають. Від 20 до 30 % відчують важкі наслідки, як-от порушення розумової діяльності чи параліч.

Дуже рідко через декілька років після захворювання може виникати підгострий склерозний паненцефаліт (ПСПЕ). ПСПЕ — це прогресивна хвороба мозку та нервової системи, яка завжди призводить до смерті. Для дітей, які перехворіли на кір упродовж перших п'яти років життя, ризик захворіти на ПСПЕ вищий порівняно з усіма тими, у кого був кір в іншому віці.

Після захворювання на кір імунна система може залишатися послабленою до одного року або довше, і через це існує високий ризик підхопити інші інфекції.

Коли хвороба проявляється та як довго хвора особа є заразною?

Перші скарги з'являються через 7–21 день після зараження. До появи характерного висипання на шкірі в середньому минає 14–17 днів. Хворі заразні 4 дні до та 4 дні після появи висипання. Небезпека заразитися є найбільшою безпосередньо перед його появою. Той, хто переніс захворювання на кір, захищений від повторного зараження на все життя.

Хто особливо підпадає під ризик?

На кір може захворіти будь-хто, хто не отримав захисту від нього, пройшовши повну вакцинацію або перехворівши. Для немовлят й інших груп людей, яких (ще) не можна вакцинувати, особливо важливо, щоб було вакциноване їх оточення та сформований колективний імунітет серед населення. У дітей віком до 5 років і дорослих віком понад 20 років частіше виникають важкі ускладнення, ніж у людей інших вікових груп. Окрім того, частіше ускладнення спостерігають у людей із вродженим або набутиим імунodefіцитом. Також для вагітних жінок, у разі їх захворювання на кір, ризик виникнення ускладнень вищий, ніж для невагітних.

Яких правил дотримуватися за наявності захворювання?

- ▶ Перед візитом лікаря зателефонуйте в клініку та повідомте про підозру на наявність у вас кору, щоб медична бригада вжила відповідних заходів із захисту.
- ▶ Етіологічного лікування від кору не існує. Можна полегшити скарги, як-от лихоманка.
- ▶ Антибіотики від кору не допомагають, оскільки вони не діють на віруси. За потреби антибіотики приймають тоді, коли додатково виникають ускладнення, спричинені бактеріями.

Яких правил дотримуватися за наявності захворювання?

- ▶ Хворі мають залишатися вдома та уникати контакту з людьми, які не захищені від кору належним чином (наприклад, пройшовши повну вакцинацію або перехворівши), поки, за висновком лікаря, не зникне загроза поширення вірусу кору.
- ▶ Також ті, у кого підозрюють кір, мають залишатися вдома, поки підозру остаточно не виключить місцеве управління охорони здоров'я або не буде відповідного висновку лікаря.
- ▶ Щодо кору діють положення Закону про захист від інфекційних захворювань. Діти й дорослі, в яких виявлено кір чи щодо яких існує відповідна підозра, мають негайно припинити відвідування громадських установ, як-от шкіл або дитячих садків, чи призупинити свою професійну діяльність у цих місцях. Це також стосується осіб, у чиєму помешканні є хворі або люди з підозрою на інфікування. Інформацію щодо винятків надає управління охорони здоров'я. Хворі мають повідомляти про своє захворювання в громадську установу.
- ▶ Рішення про відновлення діяльності чи відвідування громадської установи ухвалює лікар, який здійснює лікування, або відповідальне управління охорони здоров'я. Допуск хворих до установи, як правило, можливий після зникнення скарг та не раніше 5-го дня після появи висипання на шкірі.

Як себе захистити?

Вакцинація

Постійний комітет із вакцинації (STIKO) рекомендує вакцинуватися від кору. Для цього існують вакцини КПК, які також захищають від паротиту й краснухи, і вакцини КПКВ, що містять додатковий компонент для захисту від вітряної віспи (Varicella).

- ▶ **Дітям** рекомендують формувати захист у два кроки. Перше щеплення потрібно зробити у віці 11 місяців, а друге – у віці 15 місяців, але не раніше ніж через 4 тижні після першого щеплення. Як правило, уперше вакцину КПК можна ввести в рамках профілактичного огляду У6. Це можна зробити вже у віці 9 місяців, перш ніж дитина почне відвідувати громадську установу, коли їй виповниться 11 місяців.
- ▶ **Невакцинованим дітям і підліткам** потрібно зробити щеплення двома дозами якнайшвидше, з інтервалом між їх введенням не менше 4 тижнів.
- ▶ **Дорослим, які народилися після 1970 року**, стандартно рекомендують робити одне щеплення, якщо вони не вакциновані від кору взагалі чи вакциновані лише однією дозою в дитинстві. Це також стосується тих, чий статус вакцинації невідомий. Тим, хто народився після 1970 року та працює у специфічній сфері, рекомендують робити два щеплення від кору. Це стосується працівників дошкільних і шкільних, медичних установ, закладів, де здійснюють догляд, притулків, наприклад, для біженців, а також працівників середніх спеціальних, технічно-професійних шкіл і ВНЗ.

У разі контакту з особою, хворою на кір, та відсутності захисту від цієї хвороби потрібно за можливості впродовж трьох днів зробити так зване **переривальне щеплення**. Це допоможе попередити розвиток захворювання за відповідних обставин або зробить його перебіг легшим. Для контактних осіб, які не можуть пройти вакцинацію КПК (наприклад, діти віком до 6 місяців і вагітні жінки), можна розглянути можливість введення антитіл (імуноглобулінів).

Згідно з **Законом про захист від кору**, після того, як дитині виповнюється один рік, перш ніж вона почне відвідувати освітню установу, як-от дитячий садок або школа, її батьки мають надати доказ того, що вона достатньою мірою захищена від кору, або довідку від лікаря про те, що в неї імунітет проти цієї хвороби. Достатній захист від кору – це коли дитині, якій вже виповнився один рік, зробили принаймні одне щеплення, а на момент досягнення нею дворічного віку – принаймні два щеплення. Наявність імунітету визначають за допомогою аналізу крові (так зване визначення титру). Ці вимоги також діють для тих, хто вже впродовж чотирьох тижнів перебуває в дитячому будинку або розмістився в притулку для біженців. Тим, хто народився після 1970 року та працює в освітніх установах чи притулках, а також у сфері медицини, потрібно зробити два щеплення або надати довідку про наявність імунітету від кору.

Де можна отримати інформацію?

Більш детальну інформацію можна отримати в місцевому управлінні охорони здоров'я. Оскільки випадки кору підлягають реєстрації, управління має інформацію про поточну ситуацію та великий досвід боротьби з цією хворобою.

Також більше (спеціальної) інформації можна отримати на сайті установи Robert Koch-Institut (www.rki.de/masern).

Більше інформації щодо захисту від інфекційних захворювань за допомогою вакцинації подано на сайті центру Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (www.impfen-info.de).

Інформацію щодо Закону про захист від кору подано на сайті (www.masernschutz.de).

STEMPEL

Видавник:

Федеральний центр медичного просвітництва (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung), Кельн. Усі права захищено.

Створено в співпраці з Федеральним об'єднанням лікарів громадської служби здоров'я (Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V.) та за погодженням з інститутом Robert Koch-Institut.

Цю інформацію для населення можна безкоштовно завантажити на сайті www.infektionsschutz.de.